

Européers personliga och sociala välbefinnande

De viktigaste resultaten från omgång 6 av
den europeiska socialundersökningen

ESS:s
viktigaste
resultat

Utgåva

5

(Hur man får) Tillgång till den europeiska socialundersökningens data och dokumentation

Den europeiska socialundersökningen (ESS) är ett europeiskt konsortium för forskningsinfrastruktur (ERIC). Allt datamaterial och all dokumentation från ESS kan man få tillgång till och ladda ned utan kostnad från: www.europeansocialsurvey.org.

För att underlätta tillgången till och användningen av ESS växande databas, utvecklades Edunet och NESSTAR som båda kan nås via ESS:s webbplats.

EduNet

EduNet är ESS:s verktyg för nätbaserat lärande som utvecklades för att användas i högre utbildning. Här finns praktiska exempel och

övningar, utformade för att lotsa användarna genom forskningsprocessen, från ett teoretiskt problem till tolkningen av statistiska resultat. Det finns nu tio ämnesområden där data från ESS kan användas. (essedunet.nsd.uib.no/).

NESSTAR

NESSTAR är en programvara som ESS använder sig av för att användare ska kunna analysera ESS data online. Manualer och support till hur man använder NESSTAR finns på Norwegian Social Science Data Services' webbplats (www.nesstar.com/index.html).

Den europeiska socialundersökningen (ESS) har alltid haft som mål att främja användandet av samhälleliga indikatorer baserade på medborgarnas egna bedömningar av sina respektive samhällen som komplement till likaledes viktiga objektiva data om ekonomiska och sociala faktorer.

Modulen i omgång 6 av ESS med fokus på personligt och socialt välbefinnande uppfyller detta syfte genom att noggrant dekonstruera det övergripande begreppet "välbefinnande" och presentera en unik detaljerad tvärnationell

undersökning av detta komplexa begrepp. Genom att mäta välbefinnandet långt mer detaljerat än med en enda fråga ger den europeiska socialundersökningen analytiker möjlighet att föreslå mer detaljerade riktlinjer inom ett område som trätt fram och behållit sin aktualitet i den europeiska debatten.

Jag vill tacka den arbetsgrupp som utformat det ursprungliga frågeformuläret samt författarna till detta häfte för deras utmärkta bidrag till dessa diskussioner.

Dr. Rory Fitzgerald, ESS ERIC Director

Författare till denna utgåva:

Karen Jeffrey, forskare vid New Economics Foundation, Storbritannien.

Saamah Abdallah, senior researcher vid New Economics Foundation, Storbritannien. Annie Quick, forskare vid New Economics Foundation, Storbritannien.

Arbetsgruppen som utformade frågeformuläret bestod av:

Felicia Huppert, Cambridge universitet, Storbritannien

Nic Marks och Juliet Michaelson, New Economics Foundation, Storbritannien

Johannes Siegrist, Düsseldorfs universitet, Tyskland

Carmelo Vazquez, Complutense universitet, Spanien

Joar Vittersø, Tromsø universitet, Norge

Svensk översättning av Margareta Backgård, Accent Språkservice.

Juni 2018

Européers personliga och sociala välbefinnande

De viktigaste resultaten från omgång 6 av den europeiska socialundersökningen

Karen Jeffrey, Saamah Abdallah och Annie Quick

Inledning

Generellt sett håller nog de flesta med om att ett samhälle där fler människor har en sammantaget mer positiv upplevelse av sin livssituation och ett större välbefinnande är något att sträva mot. Det borde därför vara av intresse för politiker hur man kan skapa förutsättningar för att detta ska kunna åstadkommas. Det har länge varit en allmänt spridd uppfattning att prioritering av ekonomisk tillväxt är bästa sättet att maximera välbefinnandet (t.ex. OECD 2006). Denna uppfattning ifrågasätts dock alltmer.

Eftersom studier visar att det positiva sambandet mellan ekonomisk tillväxt och självupplevt välbefinnande är litet efter att ett måttligt välstånd uppnåtts (Layard, 2005; Bartolini & Bilancini, 2010; Easterlin, 2013), är det uppenbart att en bättre förståelse av vad som i själva verket bidrar till välbefinnande behövs. Här kan data om välbefinnande spela en viktig roll. Endast med hjälp av systematisk och detaljerad information om medborgarnas upplevelser av olika aspekter av välbefinnande, insamlad parallellt med mer övergripande information om medborgarnas liv, kan vi hoppas få en robust förståelse av vad som främjar välbefinnandet och utarbeta handlingsplaner som syftar till att maximera det.

Stora framsteg har gjorts på detta område genom att tillförlitlig data om nationellt

välbefinnande samlats in av nationella offentliga organ i många av Europas länder (Abdallah and Mahony, 2012). Modulen med fokus på personligt och socialt välbefinnande, som för första gången ingick i omgång 3 av den europeiska socialundersökningen (ESS), och som upprepades i omgång 6, är ett viktigt bidrag till informationen i denna databank.

Datamaterialet från omgång 6 av ESSⁱ samlades in genom en serie timplånga intervjuer med personer 15 år eller äldre i 29 av Europas länder;ⁱⁱ varigenom nära 54 600 unika svar erhöles. Studiens respondenter valdes ut genom ett strikt stratifierat slumpmässigt urval med målsättningen att få en svarsfrekvens på minst 70 % för att säkerställa ett nationellt representativt urval.ⁱⁱⁱ Den höga kvalitén på ESS översättning av frågorna^{iv} och det systematiska tillvägagångssättet vid det internationella urvalet möjliggör tillförlitliga jämförelser mellan länderna.

I detta häfte beskrivs de viktigaste resultaten av vår preliminära analys av dessa data^v vilket inbegriper ett utforskande av välbefinnandets mångdimensionella natur, en diskussion om hur mätvärdena i välbefinnandets olika dimensioner varierar i Europa och en undersökning av relationen mellan inkomst och välbefinnande.

Finns det fler faktorer som påverkar välbefinnandet än livstillfredsställelse?

Många studier förlitar sig på mätningar av lycka och livstillfredsställelse med en enda variabel som ensam indikator på välbefinnandet (Abdallah and Mahony, 2012). Befintliga teoretiska (Vittersø, et al., 2010) och empiriska (Huppert & So, 2009) studier har emellertid visat att välbefinnande är ett mångdimensionellt begrepp, och mätningar med en enda variabel kanske inte kan få grepp om dess komplexa beskaffenhet. Inkluderingen av en lång rad olika aspekter på personligt och socialt välbefinnande i omgång 6 av ESS möjliggör ett grundligt utforskande av denna hypotes.

Genom att använda en kombination av teoretiska modeller och statistisk analys^{vi} identifierade vi sex viktiga dimensioner av välbefinnande, vilket framgår av 35 av delfrågorna i modulen personligt och socialt välbefinnande. (se tabell 1). Dessa dimensioner är:

- Livstillfredsställelse, som avser människors sammantagna bedömning av hur bra det går för dem i livet, vilket inbegriper en känsla av att vara nöjd med livet och en allmän känsla av lycka.
- Känslomässigt välbefinnande, vilket innebär positiva känslor som lycka och livsglädje i vardagen och frånvaro av negativa känslor som oro och depression.
- Funktionsduglighet, vilket innefattar känslor av självständighet, kompetens, engagemang, mål och mening, självkänsla, optimism och förmåga till återhämtning.
- Vitalitet, vilket innefattar god sömn, en känsla av att ha energi och förmåga att möta livets utmaningar.
- Socialt välbefinnande, vilket rör människors känslor för det samhälle de lever i och inbegriper tillit till andra människor, att känna stöd från andra medlemmar i samhället och uppleva en känsla av grannsämja.
- Stödjande relationer, vilket syftar på människors känsla av att det finns personer i deras liv som ger stöd, kamratskap och uppskattning, med vilka de kan diskutera personliga angelägenheter.

Tabell 1: Variabler i välbefinnandemodulen grupperade efter den dimension av välbefinnande de hänför sig till.

DIMENSION AV VÄLBEFINNANDE	ESS FRÅGEVARIABLER
Livstillfredsställelse	Hur nöjd är du med ditt liv i stort
	Hur lycklig är du
Känslomässigt välbefinnande	Kände dig ledsen, hur ofta förra veckan
	Kände dig deprimerad, hur ofta förra veckan
	Njöt av livet, hur ofta förra veckan
	Var lycklig, hur ofta förra veckan
	Kände dig orolig, hur ofta förra veckan
	Kände dig lugn och tillfreds, hur ofta förra veckan
Funktionsduglighet	Kan bestämma hur jag vill leva mitt liv
	Få möjligheter att visa min duglighet
	Nöjd med mina prestationer
	Intresserad av det du håller på med
	Uppslukad av det du håller på med
	Entusiastisk över det du håller på med
	Känner att vad jag gör i livet är värdefullt och meningsfullt
	Livet har mål och mening
	Alltid optimistisk när det gäller min framtid
	Det finns många saker jag är bra på
	I allmänhet tycker jag bra om mig själv
	Ibland känner jag mig som en misslyckad person
	När saker blir fel i mitt liv tar det oftast lång tid för mig att återhämta mig
Hantera viktiga problem som uppstår i livet	
Vitalitet	Kände att allt var en ansträngning, hur ofta förra veckan
	Sov oroligt, hur ofta förra veckan
	Hade svårt att komma igång, hur ofta förra veckan
	Hade mycket energi, hur ofta förra veckan
Socialt välbefinnande	Man kan lita på de flesta/man kan inte vara försiktig nog
	De flesta människor skulle försöka utnyttja mig
	För det mesta försöker människor vara hjälpsamma
	Upplever att människor i grannskapet hjälper varandra
	Känner samhörighet med människor i grannskapet
Stödjande relationer	Hur många som du kan diskutera privata och personliga frågor med
	Känner dig uppskattad av närstående
	Får hjälp och stöd
	Kände dig ensam, hur ofta förra veckan

För varje dimension har vi beräknat ett indexvärde^{vi} med hjälp av resultaten från svaren på frågorna i denna dimension (se tabell 1). Tabell 2 visar de olika ländernas mätvärden i var och en av dimensionerna av välbefinnande. För att ge en snabb uppfattning om vilka länder som har högst respektive lägst mätvärden har trafikljusens färgskala använts vid kodningen, på så sätt att grönt betyder det högsta och rött det lägsta välbefinnandet inom varje dimension.

I tabell 2 är länderna ordnade från det högsta till det lägsta värdet i dimensionen livstillfredsställelse för att underlätta jämförelsen med mönstret för högst och lägst rankade länder i de andra fem dimensionerna av välbefinnande. Man kan se att de länder som har högst mätvärde för livstillfredsställelse också tenderar att vara högt rankade i de andra fem dimensionerna, och de

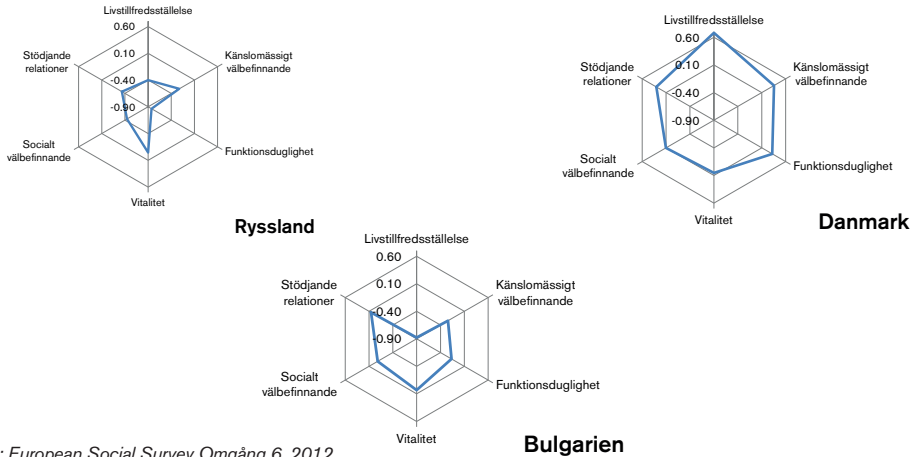
länder som har lägst uppskattat välbefinnande rankas i allmänhet lägre i de andra fem dimensionerna. Men detta mönster stämmer inte helt, och den tydligaste avvikelser ser man om man jämför hur länderna rankas i dimensionen livstillfredsställelse med hur de rankas i dimensionerna socialt välbefinnande och vitalitet.

Utvalda data från tabell 2 visas i ett översiktligt diagram i figur 1 för att ge en snabb bild av resultaten på landsnivå. Dessa bilder visar att i de fall då avvikelser finns mellan ett lands mätvärde i dimensionen för livstillfredsställelse och de andra dimensionerna av välbefinnande, samstämmer inte variationsmönstren länderna emellan. Av det översiktliga diagrammet framgår till exempel att Ryssland, Danmark och Bulgarien uppvisar helt olika mönster för hur högt och lågt de olika dimensionerna av välbefinnande rankas i dessa länder.

Tabell 2 Genomsnittligt standardiserat mätvärde för sex dimensioner av välbefinnande, land för land.

	Livstillfredsställelse	Känslomässigt välbefinnande	Funktionsduglighet	Vitalitet	Socialt välbefinnande	Stödjande relationer
Danmark	0.68	0.36	0.32	0.05	0.10	0.30
Norge	0.53	0.39	0.19	0.02	0.23	0.25
Schweiz	0.52	0.16	0.21	0.17	0.14	0.23
Island	0.51	0.28	0.19	0.05	0.42	0.19
Finland	0.51	0.22	0.16	-0.06	-0.03	0.10
Nederländerna	0.46	0.20	0.16	-0.04	0.04	0.16
Sverige	0.41	0.24	0.13	0.00	0.15	0.22
Israel	0.31	0.04	0.17	0.11	0.03	0.07
Tyskland	0.31	0.18	0.18	0.10	0.08	0.24
Belgien	0.26	0.04	0.07	-0.06	-0.02	0.01
Storbritannien	0.23	0.11	0.07	-0.07	-0.02	0.05
Spanien	0.16	-0.04	-0.02	-0.14	0.06	0.07
Polen	0.11	0.00	0.10	0.02	-0.08	0.09
Slovenien	0.08	0.27	0.10	0.06	-0.01	0.08
Cypern	0.07	-0.05	0.07	0.12	-0.14	0.16
Irland	0.03	0.23	0.12	0.09	0.19	0.00
Frankrike	-0.01	-0.01	0.04	0.07	-0.06	0.09
Italien	-0.06	-0.16	-0.01	-0.06	-0.06	-0.14
Slovakien	-0.12	0.03	-0.14	0.03	-0.01	-0.15
Tjeckien	-0.14	-0.01	-0.17	-0.03	-0.14	-0.24
Estland	-0.17	-0.06	-0.01	0.06	-0.08	-0.09
Kosovo	-0.21	-0.17	0.14	0.07	0.16	-0.06
Portugal	-0.31	-0.07	-0.09	0.15	0.01	-0.10
Litauen	-0.36	-0.28	-0.17	-0.12	-0.12	-0.12
Albanien	-0.38	-0.37	0.01	-0.05	-0.14	-0.10
Ryssland	-0.40	-0.23	-0.83	-0.04	-0.45	-0.33
Ungern	-0.49	-0.30	-0.14	-0.18	0.21	-0.16
Ukraina	-0.55	-0.23	-0.18	-0.04	-0.04	-0.25
Bulgarien	-0.88	-0.24	-0.17	0.03	-0.08	0.06

Figur 1. Jämförelse mellan genomsnittligt standardiserat mätvärde i sex olika dimensioner av välbefinnande i ett urval av länder.

Källa: European Social Survey Omgång 6, 2012

Trots att ett lands ranking i dimensionen livstillfredsställelse tycks vara en relativt god indikator för hur detta land rankas i de övriga dimensionerna av välbefinnande ser man i analysen här ovan att några av dimensionerna uppvisar resultat som skiljer sig åt i flera av länderna, och att rankingen inom en dimension inte nödvändigtvis förutsäger rankingen i de andra dimensionerna. Därför kan det finnas skäl att betrakta välbefinnande som ett mångdimensionellt begrepp.

En hypotes är att mätning av livstillfredsställelse, trots de skillnader som framgår av tabell 2, ger en god bild av välbefinnandet i stort, därför att respondenterna tar med de olika dimensionerna i beräkningen och sammanfattar dem i ett enda svar. Om man antar att var och en av dimensionerna av välbefinnande har samma vikt skulle man förvänta sig att ländernas ranking i livstillfredsställelse skulle följa i stort sett samma mönster som ländernas ranking vad gäller genomsnittligt värde för de andra fem dimensionerna. I tabell 3 prövar vi denna hypotes genom att visa skillnaderna i ranking mellan dessa två mätvärden. Vi ser att det för sex av de 29 utvärderade länderna finns en skillnad på sex eller mer i hur de placerar sig i rankingen, vilket visar att det finns en bristande överensstämmelse mellan mätvärdena.

För att pröva om dessa bristande överensstämmelser kan förklaras av ett felaktigt antagande om att alla de fem dimensionerna av välbefinnande har samma vikt, genomförde vi en känslighetsanalys^{viii} med syfte att utröna om det gick att använda några andra kombinationer av viktning så att mätvärdena, när deras sammanslagna medelvärde beräknats, kom att ligga så nära måttet på livstillfredsställelse som möjligt. När dessa viktningar tillämpades^{ix} ökade likheten mellan de två seten av ranking visserligen, men avsevärda skillnader kvarstod. För Irland och Schweiz till exempel varierade skillnaden i placering på mer än fem områden och Sloveniens placering varierade på nio områden.

Detta tyder på att utvärderande mått på livstillfredsställelse, trots att de verkar vara tämligen representativa för välbefinnandet i stort, kanske inte utgör en sammanfattning av alla relevanta dimensioner. Mer forskning behövs för att undersöka om begreppet välbefinnande bestäms i varierande grad av olika faktorer i olika länder, så att man till exempel kan avgöra om olika viktning bör tillämpas eller försäkra sig om att en viktig dimension av välbefinnande i ett speciellt land inte saknas i denna analys.

Tabell 3: Jämförelse mellan länders genomsnittliga standardiserade mätvärden för livstillfredsställelse och genomsnittliga standardiserade mätvärden för de övriga fem dimensionerna.

	Genomsnittliga mätvärden för övriga fem dimensioner	Skillnad jämfört med rangordning för livstillfredsställelse
Danmark	0.23	-
Norge	0.21	-
Schweiz	0.18	-
Island	0.23	↓
Finland	0.08	↑↑↑
Nederländerna	0.10	↑
Sverige	0.15	-
Israel	0.08	↑
Tyskland	0.16	↓↓
Belgien	0.01	↑↑↑
Storbritannien	0.03	↑
Spanien	0.01	↑↑↑
Polen	0.03	↑
Slovenien	0.10	↓↓

	Genomsnittliga mätvärden för övriga fem dimensioner	Skillnad jämfört med rangordning för livstillfredsställelse
Irland	0.12	↓↓↓
Frankrike	0.03	↓
Italien	-0.09	↑↑
Slovakien	-0.05	↑
Tjeckien	-0.12	↑↑
Estland	-0.04	-
Kosovo	0.03	↓↓↓
Portugal	-0.02	↓
Litauen	-0.16	↑↑
Albanien	-0.13	-
Ryssland	-0.38	↑
Ungern	-0.11	↓
Ukraina	-0.15	-
Bulgarien	-0.08	↓↓↓

Skillnad från ranking av livstillfredsställelse	Högre än livstillfredsställelse	Lägre än livstillfredsställelse
<2	-	-
2-3	↑	↓
4-5	↑↑	↓↓
>5	↑↑↑	↓↓↓

Källa: European Social Survey Omgång 6, 2012

Skillnad i livstillfredsställelse mellan hushåll med de högsta och de lägsta inkomsterna

Under senare år har en ökad oro för ekonomisk ojämlikhet kunnat märkas (Wilkinson och Pickett, 2011; Förenta Nationerna, 2013; Kersley och Shaheen, 2014). Denna oro är även relevant för välbefinnandet. Handlingsprogram borde inte enbart syfta till att maximera det genomsnittliga nationella välbefinnandet utan också till att minska ojämlikheten i välbefinnande (Europeiska kommissionen, 2013). 2014 efterlyste UK Government's All Party Parliamentary Group on Wellbeing "en nationell strategi för att främja välbefinnandet, minska ojämlikheten i välbefinnande och råda bot på lågt välbefinnande" (Berry, 2014).

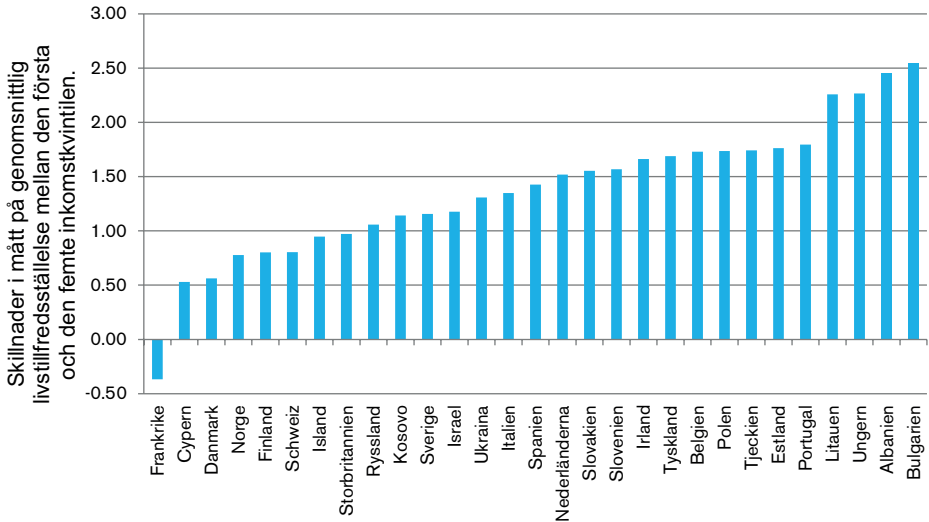
Ett sätt att bedöma ojämlikhet i välbefinnande är att titta på välbefinnandet bland respondenter i olika inkomstgrupper, till exempel skillnaden i välbefinnande mellan dem som tillhör de 20 % av befolkningen vars hushåll har lägst total

nettoinkomst (den första inkomstkvintilen) och dem som tillhör de 20 % av befolkningen vars hushåll har högst total nettoinkomst (den femte inkomstkvintilen).

Vi har redan konstaterat att utvärderande mått som indikatorer på livstillfredsställelse tycks vara relativt goda, om än ofullständiga, indikatorer på välbefinnandet i stort. För att underlätta tolkningen använder vi emellertid i analysen nedan ESS:s fråga om livstillfredsställelse som lyder: Allt sammantaget, hur nöjd är du med livet i stort nuförtiden? Svara med hjälp av detta kort där 0 betyder ytterst missnöjd och 10 betyder ytterst nöjd."

Figur 2 visar skillnaden i graden av genomsnittlig livstillfredsställelse mellan den första och den femte inkomstkvintilen i varje land. Inte oväntat har, i nästan alla länder, de som tillhör den femte inkomstkvintilen betydligt högre livstillfredsställelse än de som tillhör den första inkomstkvintilen – de enda undantagen är Frankrike och Cypern där inga statistiskt

Figur 2: Skillnader i genomsnittlig livstillfredsställelse mellan medborgare som tillhör den första och den femte inkomstkvintilen för hushållets totala nettoinkomst, land för land.

Källa: European Social Survey Omgång 6, 2012

signifikanta skillnader kunde upptäckas. Intressant nog finns det en betydande variation i skillnaden i genomsnittlig livstillfredsställelse mellan den första och den femte inkomstkvintilen i de olika länderna. I Skandinavien är skillnaderna mindre än ett steg på den elvgradiga skalan av svarsalternativ medan majoriteten av länderna i Syd- och Centraleuropa uppvisar mycket större skillnader. Den största skillnaden står Bulgarien för med 2.55 steg. Detta tyder på att jämlikheten i välbefinnande mellan den första och den femte inkomstkvintilen varierar stort mellan olika länder i Europa.

Utforskande av sambandet mellan socialt välbefinnande och inkomst.

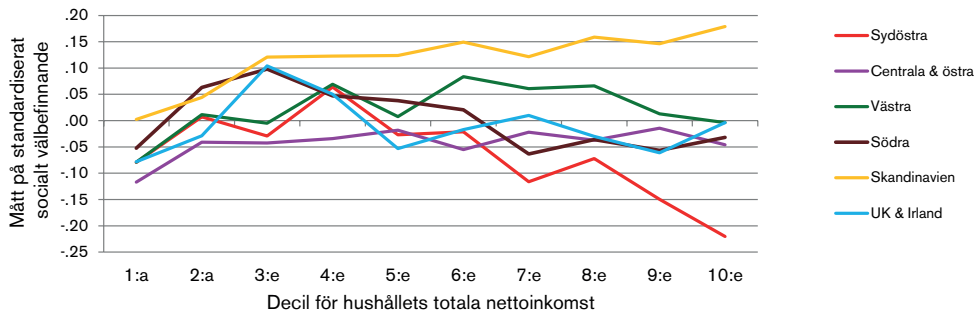
För att pröva om ojämlikheten i välbefinnande mellan de segment av samhället som har högst respektive lägst inkomster även visar sig när andra aspekter av välbefinnande beaktas, prövar vi här om det finns ett motsvarande samband mellan hushållens totala nettoinkomst och det sociala välbefinnandet. Dimensionen socialt välbefinnande har valts därför att det är en av de dimensioner som i vår analys

uppvisar störst skillnad i förhållande till dimensionen livstillfredsställelse.

För att möjliggöra en mer ingående analys som ser till inkomstdeciler, har vi grupperat länderna i geografiska regioner, för att därigenom få en större mängd samplade resultat.^{xi} Figur 3 visar det genomsnittliga standardiserade måttet på socialt välbefinnande i varje inkomstdecil (hushållets totala nettoinkomst) för varje region. I flera av regionerna kan man se i stort sett samma tendens till att det sociala välbefinnandet når sin höjdpunkt vid andra eller tredje inkomstdecilen för att därefter plana ut eller sjunka något med ökande inkomster.

Vi ser dock en motstridig tendens i Skandinavien och sydöstra Europa. I Skandinavien ökar det sociala välbefinnandet relativt stadigt med ökande inkomster, medan det sociala välbefinnandet i Europas sydöstra del når sin höjdpunkt omkring den fjärde inkomstdecilen, innan det uppvisar en ganska brant nedgång vid ökande inkomster. Sambandet mellan inkomst och socialt välbefinnande ser inte ut att stämma lika väl överens länderna emellan som sambandet mellan inkomst och livstillfredsställelse.

Figur 3: Genomsnittligt standardiserat mått på socialt välbefinnande per inkomstdecil och region

Slutsatser

Mångfalden i ESS modul med fokus på personligt och socialt välbefinnande tillsammans med den internationella jämförbarheten av insamlad data erbjuder en värdefull möjlighet till fördjupad förståelse av begreppet välbefinnande, så som det upplevs runtom i Europa. I detta häfte presenteras ett urval viktiga resultat från detta datamaterial, av vilka en lång rad mer omfattande analyser kan göras. Redan dessa övergripande slutsatser pekar emellertid på ett antal tänkbara konsekvenser för praktik och handlingsprogram.

Ett viktigt resultat är att välbefinnande tycks vara ett mångdimensionellt begrepp. Vidare tycks människor i olika länder inte svara likartat på frågor som täcker in olika dimensioner av välbefinnande. Skillnaderna kan eventuellt förklaras av skilda kulturella, historiska och politiska sammanhang, men olika politiska ansträngningar kan också ha en särskild inverkan på var och en av välbefinnandets dimensioner. Där så är möjligt bör analysen försöka utrona hur dessa dimensioner påverkas av åtgärder för att främja välbefinnandet.

Medan resultatet att hushåll med högre inkomster har större välbefinnande än de med lägre inkomster kan förstås intuitivt är det anmärkningsvärt att storleken på skillnaden i välbefinnande mellan hushåll med höga och låga inkomster varierar avsevärt runtom i Europa. Makthavare som är intresserade av att minska ojämlikheten i välbefinnande såväl som att öka det allmänna välbefinnandet kan behöva rikta extra stöd till hushåll i de lägre inkomstgrupperna.

Ytterligare arbete krävs för att förstå varför vissa länder uppvisar större skillnader i välbefinnande än andra och ifall sådana jämförelser skulle kunna leda till några rekommendationer beträffande riktlinjer. En

undersökning av i vilken utsträckning inkomstskillnader korrelerar med skillnader i välbefinnande skulle vara av intresse med anledning av att de skandinaviska länderna, där inkomstskillnaderna generellt sett är relativt små, också visade sig vara bland de länder som har minst skillnader i fråga om välbefinnande. Sambandet mellan totala inkomster och ojämlikhet i välbefinnande borde också vara värt att undersöka mot bakgrund av att Tyskland med sin överraskande placering i figur 2, trots relativt höga genomsnittliga inkomster uppvisar stora skillnader i välbefinnande mellan hushåll med de högsta och de lägsta inkomsterna.

Inget konsekvent samband mellan socialt välbefinnande och inkomst kunde urskiljas på regional nivå. Detta resultat tyder på att ökade inkomster eller till och med ökad inkomstutjämning inte nödvändigtvis är ett effektivt sätt att förbättra alla aspekter av välbefinnande. Det skulle vara intressant att undersöka varför det sociala välbefinnandet minskar (se figur 3) i den sydöstra delen av Europa när inkomsterna ökar. Det är också intressant att notera att Ungern placerar sig relativt högt i dimensionen socialt välbefinnande, trots att det är mycket lägre rankat i de övriga fem dimensionerna (se tabell 2), trots att vi funnit att mätresultaten i de olika dimensionerna tenderar att i stort sett följa varandra.

Ett ytterligare utforskande av den relativa betydelsen av var och en av de dimensioner av välbefinnande som identifierats i detta häfte skulle utgöra ett nytt och värdefullt bidrag, liksom även en mer detaljerad analys av hur olika segment av befolkningen placerar sig beträffande de olika dimensionerna av välbefinnande. Vidare skulle en jämförande studie med data insamlad i den modul med fokus på personligt och socialt välbefinnande som ingick i omgång 3 av ESS vara värdefull för att utvärdera hur mönster av välbefinnande eventuellt har förändrats över tid.

Referenser

- Abdallah, S. & Mahony, S. (2012) Stocktaking report on subjective wellbeing. eFrame. <http://www.eframeproject.eu/fileadmin/Deliverables/Deliverable2.1.pdf> [online] [hämtad 16 januari 2015]
- Bartolini, S. & Bilancini, E. (2010) "If not only GRP, what else? Using relational goods to predict the trends of subjective well-being" *International Review of Economics* 57:199-213.
- Berry, C. (2014) Wellbeing in four policy areas: Report by the All-Party Parliamentary Group on Wellbeing Economics. London: New Economics Foundation.
- Easterlin, R. A. (2013) 'Happiness and Economic Growth: The Evidence'. IZA Discussion Paper No.7187.
- Europeiska kommissionen (2013) Quality of life in Europe: Subjective Wellbeing. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Europeiska unionen. (2006) Strategy for Sustainable Development [webpage]. Retrieved from http://europa.eu/legislation_summaries/environment/sustainable_development/28117_en.htm
- Förenta nationerna (2013) Inequality matters: Report of the World Social Situation 2013. New York: United Nations.
- Huppert, F.A. & So, T. (2009) What percentage of people in Europe are flourishing and what characterises them? Briefing document for the OECD/ISQOLS meeting Measuring subjective well-being: an opportunity for NSOs? 23/24 Juli, 2009, Florens, Italien.
- Kersley, H. & Shaheen, F. (2014) Addressing economic inequality at root: 5 goals for a fairer UK. London: New Economics Foundation.
- Layard, R. (2005). Happiness: Lessons from a New Science. New York: Penguin.
- OECD (2006). Going for Growth 2006. Paris: OECD Publications
- Förenta nationerna (2013) Inequality matters: Report of the World Social Situation 2013. New York: United Nations.
- Vittersø, J., Søholt, Y., Hetland, A., Thorsen, I. A., & Røysamb, E. (2010). "Was Hercules happy? Some answers from a functional model of human well-being" *Social Indicators Research* 95:1-18.
- Wilkinson, R. G., & Pickett, K. (2011). The spirit level. Tantor Media, Incorporated.

Slutnoter

- ⁱ ESS 6 -2012 Edition 2.1, publicerad 26 november 2014, se www.europeansocialsurvey.org.
- ⁱⁱ Albanien, Belgien, Bulgarien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Tyskland, Ungern, Island, Irland, Israel, Italien, Kosovo, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Ryssland, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Schweiz, Ukraina, Storbritannien.
- ⁱⁱⁱ Ytterligare information om den europeiska socialundersökningens metodologi finns tillgänglig på www.europeansocialsurvey.org.
- ^{iv} Framtagna med hjälp av en standardiserad översättningsprocedur fastställd av ESS centrala vetenskapliga arbetsgrupp.
- ^v Där inget annat anges är analyserna baserade på det totala antalet svar från ca 54 600 respondenter. Efterstratifierade viktningar har tillämpats vid analyser på landsnivå och en kombination av efterstratifierad viktning och viktning av populationer har tillämpats vid analyser på internationell nivå.
- ^{vi} Vi har använt oss av en analys av principalkomponenter (Varimax rotation). Det är en teknik som används för att man ska se vilka grupper av frågor i en studie som korrelerar bäst med varandra statistiskt sett och som därför bildar kluster.
- ^{vii} Dessa resultat har erhållits genom att ett standardiserat z-värde först beräknats för varje fråga i en dimension. Ett z-värde på noll ska då representera ett värde som motsvarar medelvärdet, och ett värde på ett eller minus ett ska representera ett avstånd till medelvärdet med en standardavvikelse. Vi beräknade sedan ett medelvärde av z-värdena för varje fråga och z-värdena för alla andra frågor i dimensionen för att få fram ett enda övergripande standardiserat värde för varje dimension.
- ^{viii} Med hjälp av Microsoft Excel's Sorter.
- ^{ix} De optimala viktningarna befanns vara: Känslomässigt välbefinnande (2.97), Funktionsduglighet (0.78), Socialt välbefinnande (0.00), Stödjande relationer (0.86) och Vitalitet (0.00).
- ^x Med tröskelvärdet $p=0.05$ (2-svansat) – även om resultatet för Frankrike låg endast något över denna tröskel med $p=0.054$.
- ^{xi} UK & Irland innefattar Storbritannien och Irland. Skandinavien innefattar Danmark, Finland, Norge, Sverige och Island. Sydeuropa innefattar Cypern, Portugal, Spanien, och Italien. Västeuropa innefattar Belgien, Frankrike, Tyskland, Nederländerna och Schweiz. Central- och Östeuropa innefattar Estland, Ungern, Polen, Slovakien, Slovenien, Litauen och Tjeckien. Sydöstra Europa innefattar Bulgarien, Albanien och Kosovo. Israel, Ryssland och Ukraina passade inte in i klustret för dessa regioner och har därför undantagits i denna analys.

Om ESS

Den europeiska socialundersökningen är en europeisk forskningsinfrastruktur (ESS ERIC) som tillhandahåller fri tillgång till tvärnationell data om människors attityd- och beteendemönster över tid.

ESS är en akademiskt driven studie som har utförts runtom i Europa sedan 2001. Dess datamaterial innehåller resultaten av närmare 350 000 genomförda intervjuer utförda vartannat år med ett nytt urval av frågor inom olika sektorer. Studien mäter attityd-, åsikts- och beteendemönster hos skilda befolkningsgrupper i mer än trettio länder.

ESS:s ämnesområden:

- Förtroende för institutioner
- Politiskt engagemang
- Sociopolitiska värderingar
- Moraliska och sociala värderingar
- Socialt kapital
- Socialt utanförskap
- Nationell, etnisk och religiös identitet
- Välbefinnande, hälsa och trygghet
- Demografisk sammansättning
- Utbildning och sysselsättning
- Ekonomiska förhållanden
- Hushållets förhållanden
- Förtroende för rättsväsendet
- Uttryck för och erfarenhet av åldersdiskriminering
- Medborgarskap, engagemang och demokrati
- Moral i ekonomiska frågor
- Möjlighet att styra sitt liv

Mer information om ESS ERIC och tillgång till dess data finns på www.europeansocialsurvey.org

Hitta mer information om nivåer av välbefinnande i Europa på ESS:s särskilda webbsida www.esswellbeingmatters.org

Följ ESS på Twitter @ESS_Survey

Gilla ESS på Facebook @EuropeanSocialSurvey

Denna publikation har fått ekonomiskt stöd från EU:s program för forskning och innovation Horizon 2020, No 676166.

Utgiven av European Social Survey ERIC
City, University of London
Northampton Square, London
EC1V 0HB, United Kingdom

Svensk översättning av Margareta Backgård, Accent Språkservice

Juni 2018

ESS tillerkändes status som European Social Survey Research Infrastructure Consortium (ERIC) 2013. Under omgång 7 (2014), hade ESS ERIC 14 medlemmar och två länder med observatörsstatus.

Medlemmar:

Österrike, Belgien, Tjeckien, Estland, Frankrike, Tyskland, Irland, Litauen, Nederländerna, Polen, Portugal, Slovenien, Sverige, Storbritannien.

Observatörer:

Norge, Schweiz

Andra deltagare:

Danmark, Finland, Ungern, Israel, Lettland, Slovakien och Spanien.

Internationellt sammansatta rådgivande grupper för ESS ERIC General Assembly är Methods Advisory Board (MAB), Scientific Advisory Board (SAB) och Finance Committee (FINCOM).

ESS ERIC:s huvudkontor där dess direktör (Rory Fitzgerald) är stationerad, har sitt säte i City, University of London.

ESS ERIC:s centrala vetenskapliga team omfattar GESIS - Leibniz socialvetenskapliga institut (Tyskland); Katholieke Universiteit Leuven (Belgien); NSD - Norskt center för forskningsdata (Norge); SCP - Nederländska institutet för social forskning (Nederländerna); Universitet Pompeu Fabra (Spanien); Universitetet i Ljubljana (Slovenien).

Forum för de nationella koordinatörerna (NC) består av ESS NC:s från alla deltagande länder.

